

8. ПЕРСПЕКТИВНІ ІНСТРУМЕНТИ ІНВЕСТУВАННЯ В УКРАЇНІ

Л.М. Духновська, канд. екон. наук

Національний університет харчових технологій

Економіка України для свого розвитку потребує інвестицій. Фінансові ж ринки, які є необхідним чинником економічного зростання, у нас розвинені слабо, порівняно з іншими країнами. А саме вони допомагають перетворити фінансові кошти та заощадження в інвестиції, які й стимулюватимуть розвиток економіки. Тобто у фінансово-економічній системі має бути постійний рух.

Згідно з даними Державної служби статистики у першому півріччі 2013 р. іноземні інвестори внесли в українську економіку \$2 614,9 млн. прямих інвестицій. З країн Європейського Союзу надійшло \$1 657,7 млн. (63,4 % загального обсягу), з країн СНД – \$161,8 млн. (6,2 %), з інших країн світу – \$795,4 млн. (30,4 %). У цілому, за станом на 1 липня 2013 р. інвестиції в Україну надійшли зі 138 країн світу. За накопичувальним підсумком із країн ЄС було внесено \$42 819,9 млн. (77,4 % від загального обсягу), з країн СНД – \$4 370,7 млн. (7,9 %), з інших країн світу \$8 127,6 млн. (14,7 %).

До десятки основних країн-інвесторів, на які припадає понад 82 % загального обсягу прямих інвестицій, входять такі держави: Кіпр – \$17 928,5 млн.; Німеччина – \$6 165,3 млн.; Нідерланди – \$5 276,1 млн.; Росія – \$3 822,7 млн.; Австрія – \$3 196,3 млн.; Великобританія – \$2 697,2 млн.; Британські Віргінські острови – \$2 418,4 млн.; Франція – \$1 808,4 млн.; Швейцарія – \$1 183,1 млн.; Італія – \$1 122,7 млн.

Заборгованість українських підприємств за кредитами та позиками, торговими кредитами та іншими зобов'язаннями (борговими інструментами)

перед прямими іноземними інвесторами за станом на 1 липня 2013 р. становила \$10 596,7 млн. У цілому, загальний обсяг прямих іноземних інвестицій в Україну (включаючи акціонерний капітал та боргові інструменти) на сьогоднішній день склав \$65 914,9 млн.

Найбільший приріст іноземного капіталу в Україну спостерігався на підприємствах оптової та роздрібною торгівлі з ремонту автотранспортних засобів (на \$556,8 млн.), на промислових підприємствах (на \$350,5 млн.), а також в організаціях, що здійснюють операції з нерухомим майном (на \$232,9 млн.).

Значні обсяги іноземних інвестицій було зафіксовано на промислових підприємствах – \$ 17 525,9 млн., або 31,7 % від загального обсягу ВВП в Україну, у тому числі на підприємствах переробної промисловості – \$14291,4 млн. Серед галузей переробної промисловості у виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів – \$3 146,1 млн.

Перспективними інструментами інвестування в довгостроковій перспективі є банківські депозити, дорогоцінні метали, валюта, фондові активи. Ступінь надійності цих інструментів визначається часовими рамками інвестування. Банківський депозит – це консервативний продукт, що дає відносно невисоку прибутковість. В то же час і одні, й інші інструменти інвестування досить надійні. Різниця тільки в доходності та рівнях ризиків.

Вкладання коштів у фондові або валютні ринки, а також дорогоцінні метали в короткостроковій і середньостроковій перспективі досить ризиковане. Однак у довгостроковій перспективі вони можуть забезпечити більшу прибутковість, ніж банківські депозити.

Відносно новий інструмент інвестування – державні казначейські зобов'язання в іноземній валюті для населення. Їх перевага полягає в тому, що гарантом погашення є держава, а не комерційний банк, що має підвищувати надійність інвестицій. Випускати такі цінні папери – ініціатива Нацбанку, але реалізація випуску здійснюється урядом, Мінфіном. Як наголошують в НБУ, казначейське зобов'язання є одним із перших надійних інвестиційних

інструментів для фізичних осіб на українському фондовому ринку, а їх дохідність, яка становить 9,2 % річних, є вищою, ніж у банківських депозитів.

Перевагами державного зобов'язання є:

- купується анонімно, тому клієнт може вільно перепродавати або дарувати його, а також використовувати для застави по кредиту;
- тверда відсоткова ставка на весь термін обігу.

В Україні з 11 квітня 2013 року розпочалася виплата доходу за першим купоном казначейських зобов'язань серії "А", розміщення яких тривало з 10 жовтня до 29 листопада 2012 року. Виплата доходу здійснюється на всій території України в установах Ощадбанку, який власне й здійснює продаж казначейських зобов'язань. Фіксований розмір доходу за кожним купоном – 23 долари, що відповідає дохідності 9,2 % річних. Виплата може бути здійснена в будь-якій валюті – доларах чи гривні, а також у готівковій або безготівковій формі.

Проблемою залишається недостатня інформованість населення про вигоди державних цінних паперів. До того ж, держава планує запропонувати українцям новий спосіб примноження коштів – гривневі казначейські зобов'язання.

Прості українці також можуть виступати "інвесторами" економіки та при цьому заробляти на фінансовому ринку. Як відомо, вклади є основною складовою ресурсної бази фінансових установ і, відповідно, джерелом кредитування економіки. Сьогодні схоже на те, що довіра, зокрема, до банківської системи та загалом до національної гривні відновлюється. Вже декілька років поспіль банківська система України демонструє позитивні тенденції розвитку, долаючи наслідки негативного впливу світової фінансової кризи.